IMPLEMENTARE RFIDT

Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani

Coordonator:
Inspector pentru Educație Timpurie,
Prof. MIHAELA DOBRIN

CERC METODIC, SET C
Grădinița P.N. Nr 14, Galați
18 Ianuarie 2025

Responsabili: Prof. COROPCIANU ALINA-AIDA
Prof. CĂUȘ LILIANA
Prof. LUPU NICOLETA

PROVERBE ÎN IMAGINI

Descoperă proverbele ilustrate în imagini. Completează rebusul folosind cuvintele reprezentate de imaginile incercuite.

1. 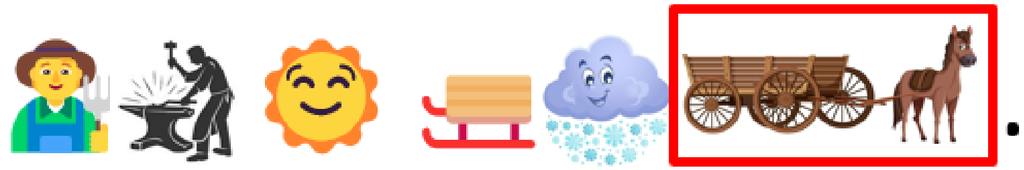 .

2. .

3. .

4. .

5. .

6. 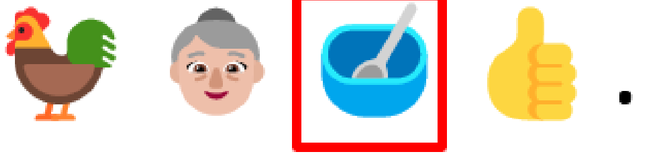 .

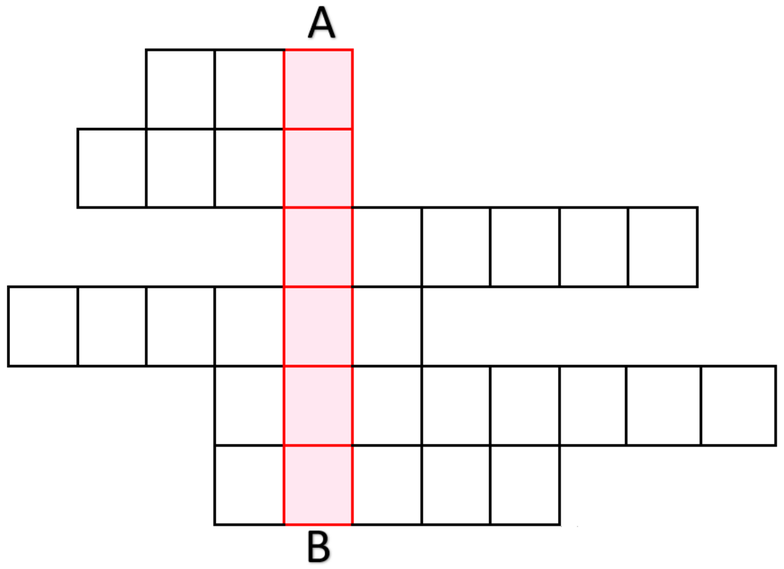

Completează ghicitoarea cu cuvântul descoperit după completarea rebusului.

NU ÎȚI IESE OBIECTIVUL,
CA SĂ FACI O PROIECTARE?
NU TE SPERIA, MĂI VERE,
DĂ O FUGĂ LA .....

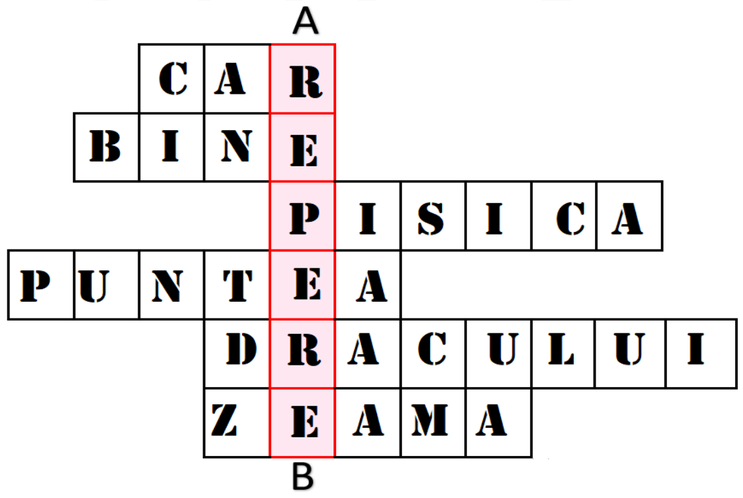

(REPERE)

COPIII ÎNVAȚĂ

care sunt lucrurile
importante în viață

ASCULTANDU - NE SI

PRIVINDU-NE

De aceea, nu trebuie
numai să le explicăm
cum să se comporte ci,
mai ales, să le arătăm
cum să o facă.

Ce sunt Reperele Fundamentale privind Învățarea și Dezvoltarea Timpurie (RFIDT)?

- ✓ sunt un **document strategic** elaborat de UNICEF România, Centrul Step by Step pentru Educație și Dezvoltare Profesională, Ministerul Educației și **regăsit în Anexa la Ordinul ministrului Educației nr. 4628/07.06.2024.**

- ✓ reprezintă o resursă, un document care informează educatorii, părinții și, în general, toți adulții care participă la creșterea, îngrijirea, dezvoltarea și educația copiilor asupra așteptărilor pe care le pot avea față de aceștia în perioada copilăriei. Ele **reflectă finalitățile acțiunilor noastre**, ne orientează și ne ajută să ne adaptăm practicile în acord cu specificul dezvoltării în această perioadă a vieții, abordând holistic toate domeniile dezvoltării copilului.

- ✓ reprezintă **un set de enunțuri** care reflectă așteptările privind **ceea ce ar trebui copiii să știe și să fie capabili să facă.** Acestea sunt definite pentru a sprijini creșterea și dezvoltarea copiilor de la naștere până la 7 ani, atât în mediul familial, cât și în cadrul altor servicii de îngrijire și educație timpurie.

- ✓ pentru cadrele didactice, formularea RFIDT reprezintă un punct de referință în organizarea și proiectarea activităților din unitățile de educație timpurie. Ele au o funcție diagnostică numai la nivel de grup de copii, și nu la nivel individual și au ca scop evaluarea nivelului la care se situează toți copiii dintr-o grupă de creșă, grădiniță sau clasă pregătitoare, din întregul sistem pe fiecare din domeniile precizate în document.

RFIDT sunt flexibile, permițând mici variații de la copil la copil.
Insă, prin formularea lor, ele orientează adulții în procesul de participare și sprijinire a creșterii și dezvoltării normale și depline a copilului.

RFIDT au ca scop conturarea unui profil al grupei de copii pentru a vedea care sunt domeniile de dezvoltare mai puțin solicitate, pentru a interveni in proiectarea viitoarelor activități.

Au fost elaborate printr-un proces comprehensiv și colaborativ care a implicat multe surse de informație, expertiză și sprijin, încă din 2009 și au fost actualizate în 2024 – Ordinul Ministrului 4628/ 2024

RFIDT reprezintă punctul de plecare în elaborarea unui întreg sistem de standarde privind resursele umane, serviciile oferite și politicile publice privind educația, îngrijirea și protecția copilului de la naștere la 7 ani.

Contribuind la elaborarea unui întreg set de standarde, RFIDT au multiple utilizări:

- îmbunătățirea procesului educațional din serviciile de educație timpurie;
- îmbunătățirea curriculumului destinat educației copilului de la naștere la 7 ani;
- îmbunătățirea pregătirii cadrelor didactice, a întregului personal din serviciile pentru copilăria timpurie (personal nedidactic și didactic auxiliar);
- dezvoltarea și îmbunătățirea programelor de educație parentală;
- evaluarea și îmbunătățirea programelor educaționale oferite de serviciile de educație, îngrijire și protecție;
- monitorizarea la nivel de sistem educațional a impactului programelor educaționale destinate copiilor de la naștere la 7 ani;
- îmbunătățirea nivelului de cunoaștere publică asupra importanței și valorii perioadei copilăriei timpurii;
- crearea unui continuum al învățării care leagă dezvoltarea și îngrijirea timpurie de succesul de mai târziu din școală și din viață, prin alinierea acestor repere cu cerințele pentru etapele următoare de dezvoltare ale copilului.

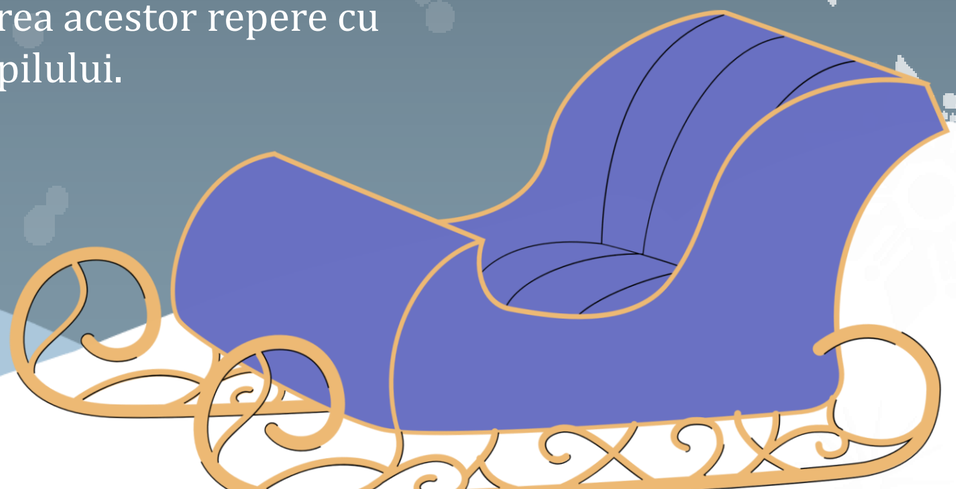

Scopul principal al ***RFIDT*** este de a oferi ***un cadru comun de referință*** în abordarea integrată a copilului prin toate serviciile de sănătate, îngrijire, protecție și educație care îl deservesc. RFIDT ***reflectă o anumită perspectivă*** asupra copilului și asupra dezvoltării lui, care, prin adoptarea ei de către toți cei implicați, ***va permite îmbunătățirea serviciilor destinate*** copiilor în perioada timpurie și monitorizarea sistematică a progreselor realizate.

Principii orientative privind conținutul și implementarea RFIDT

- Conținutul RFIDT corespunde vârstei copiilor, luând în considerare diferențele individuale privind ritmul de dezvoltare al fiecărui copil. Fiecare copil este unic în modul în care crește, se dezvoltă și dobândește deprinderi și competențe. Copiii trec prin stadii similare de dezvoltare, dar în ritmuri diferite. Nu trebuie să ne așteptăm ca toți copiii să atingă aceleași standarde în același timp sau la același nivel de performanță.

- RFIDT recunosc rolul copiilor mici ca participanți activi la învățare. Copiii nu sunt recipiente pasive pentru cunoștințe; ei învață prin joc, prin implicare activă, angajare, explorare și exploatarea simțurilor – auz, văz, gust etc. RFIDT recunosc faptul că toți copiii trebuie expuși unei game cât mai bogate de oportunități de învățare, în moduri diferite și în contexte diferite.

- Conținutul RFIDT reflectă faptul că învățarea și dezvoltarea copiilor sunt concepte multidimensionale și că toate domeniile de dezvoltare sunt intercorelate. Trebuie acordată atenție tuturor domeniilor deoarece învățarea și dezvoltarea copilului sunt complexe și se petrec traversând simultan toate domeniile de dezvoltare.

Principii referitoare la conținutul RFIDT

❖ Conținutul RFIDT ține cont de importanța rolului jucat de familie, comunitate și mediu în dezvoltarea copilului. Familiile reprezintă un factor semnificativ prin contribuția lor asupra dezvoltării și învățării copilului de-a lungul întregii vieți a acestuia. RFIDT recunosc faptul că toți copiii se dezvoltă și învață în contextul interacțiunilor și relațiilor pe care le stabilesc cu primele persoane care au grijă de ei, părinții, apoi cu comunitatea apropiată și mediul în care trăiesc.

❖ RFIDT recunosc impactul STEAM/ȘTIAM pentru o învățare temeinică și integrată.

❖ RFIDT recunosc capacitatea tuturor copiilor de a învăța, de a realiza progrese în dezvoltare, indiferent de dispozițiile lor fizice sau emoționale, de experiențele anterioare sau moștenirea culturală. Setul de RFIDT este universal și trebuie dezvoltat pentru toți copiii, indiferent de diferențele culturale, de statut socioeconomic, de prezența unor deficiențe și probleme fizice sau de învățare. RFIDT trebuie să ia în considerare această diversitate și să se adapteze naturii unice a învățării și dezvoltării copilului. Cea mai mare parte a copiilor au potențialul de a atinge aceste repere pentru vârsta lor, dacă li se asigură susținerea și stimularea adecvată dezvoltării.

❖ Conținutul RFIDT respectă moștenirea culturală și diferențele lingvistice. Importanța diversității mediilor și moștenirii culturale trebuie să se regăsească în aceste repere.

Principii referitoare la conținutul RFIDT

Principii referitoare la conținutul RFIDT

- RFIDT recunosc faptul că, la vârsta timpurie, copiii dobândesc abilități îndeosebi prin utilizarea diverselor strategii de învățare și prin construirea de contexte și medii de învățare variate. RFIDT recunosc necesitatea acestor medii de învățare și faptul că ele reprezintă diversitatea modalităților de predare și învățare, precum și diversitatea experiențelor de învățare și dezvoltare.

- Conținutul RFIDT este orientat de cercetările și bunele practici din educația timpurie. Întrucât RFIDT sunt utilizate pentru a maximiza dezvoltarea programelor educaționale și a experiențelor educaționale ale copiilor, ele trebuie să se bazeze pe informații valide, riguroase și realiste de cunoaștere a dezvoltării copilului, pe expertiză și experiență în lucrul cu aceștia.

- RFIDT recunosc importanța jocului liber și a învățării prin joc. Învățarea timpurie se produce în contextul unor interacțiuni favorabile, astfel încât copilul să se simtă în siguranță pentru a explora mediul și a învăța. Jocul, cu adulți sau cu alți copii, este elementul-cheie al învățării și instrumentul principal prin care copilul se descoperă pe sine în relație cu ceilalți și începe să se orienteze în lume, se bucură de propriile inițiative și de joaca împreună cu ceilalți, descoperă învățarea și învață jucându-se.

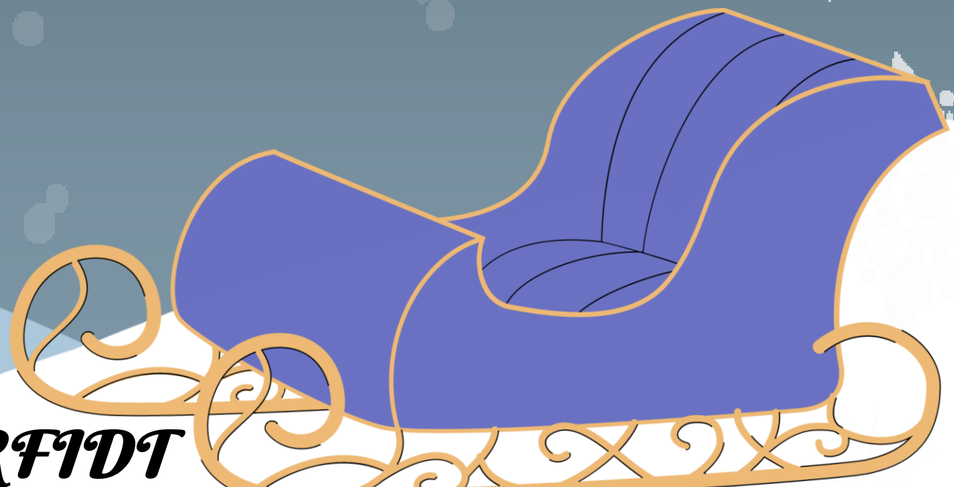

- Bunăstarea copiilor și respectul pentru părinții lor au cea mai mare prioritate în implementarea RFIDT. Părinții reprezintă primul și cel mai important educator, decident și suport în viața copiilor. Implicarea părinților trebuie văzută ca un proces esențial în implementarea RFIDT.
- RFIDT sunt utilizate pentru a sprijini dezvoltarea copiilor, proiectarea programului de educație timpurie și practicile parentale. RFIDT trebuie utilizate pentru a susține copiii mici, părinții, educatorii și programele educaționale. RFIDT nu trebuie utilizate ca instrumente pentru criticarea, excluderea sau sancționarea copiilor, a cadrelor didactice sau a părinților. RFIDT pot servi drept instrument pentru discuție, dialog și împărtășirea experiențelor între părinți, profesioniști din domeniul educației timpurii și membrii comunității.
- RFIDT sunt utilizate judicios și în scopul pentru care au fost create. Ele trebuie să sprijine părinții, care sunt primii și cei mai longevivi educatori ai copiilor. Ele nu trebuie utilizate pentru a forța sau bloca dezvoltarea copilului sau pentru a eticheta copilul.
- RFIDT sunt revizuite și actualizate cel puțin o dată la zece ani. Pentru ca RFIDT să rămână relevante, ele trebuie să fie revizuite periodic printr-un proces consultativ participativ.
- Implementarea RFIDT este evaluată pentru a se asigura utilizarea adecvată de către părinți, serviciile de educație timpurie și comunități. Rezultatele evaluării trebuie să conducă la o utilizare mai bună a acestora.
- Pentru utilizarea și implementarea optimă a RFIDT se asigură suport tehnic și material adecvat. Părinții, educatorii și ceilalți adulți care sunt implicați în dezvoltarea copilului trebuie să fie familiarizați și orientați în utilizarea adecvată a RFIDT. Ei trebuie ajutați tocmai pentru a se asigura că, prin utilizarea lor, RFIDT contribuie la stimularea dezvoltării copilului în toate domeniile indicate de către aceste repere.

Principii referitoare la implementarea RFIDT

Reperele Fundamentale în Învățarea și Dezvoltarea Timpurie a Copilului:

NU REPREZINTĂ un instrument de evaluare, „diagnosticare” a copilului, ele orientează conținutul instrumentelor de evaluare, dar nu sunt un substitut al acestora. De asemenea, pot fi utilizate ca o bază pentru observarea copiilor și realizarea unui profil al grupei de copii în privința domeniilor de dezvoltare care au fost mai mult solicitate prin activitățile realizate de cadrul didactic.

NU REPREZINTĂ un ghid exhaustiv al dezvoltării copilului și nu trebuie considerate ca o listă de comportamente ce servește drept parcurs fix al dezvoltării copilului.

NU REPREZINTĂ un instrument de evaluare a calității activității cadrelor didactice, ci stau la baza elaborării instrumentelor de evaluare a competențelor acestora.

Important!

Definirea termenilor utilizați în acest document

❖ Domeniul

- este definit ca parte din complexitatea dezvoltării copilului cu caracteristici specifice date de tipul de achiziții și procese pe care le presupune.

- domeniile sunt variabile ca întindere, dar se regăsesc în toată perioada de la naștere la 7 ani, formând permanent un întreg, chiar dacă, în anumite stadii de dezvoltare, unele domenii comportă intensități mai evidente.

❖ Subdomeniul

- fiecare domeniu este divizat în subdomenii care reprezintă fațete generale ale domeniului respectiv.
- Toate subdomeniile unui domeniu oferă o imagine comprehensivă a acestuia

❖ Aspectele specifice ale subdomeniului

- unele subdomenii, datorită complexității lor, cuprind o detaliere în categorii distincte de cunoștințe și abilități sub forma aspectelor specifice, care reprezintă fațete subordonate ale respectivului subdomeniu

❖ Reperele fundamentale privind dezvoltarea și învățarea timpurie RFIDT

- acestea reprezintă enunțuri privind așteptările a ceea ce copiii ar trebui să știe și să fie capabili să facă.

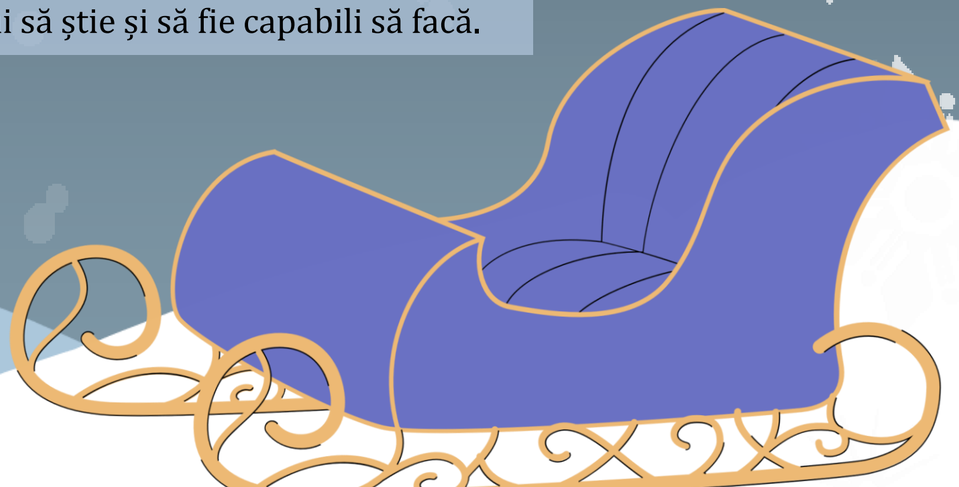

Definirea termenilor utilizați în acest document

❖ Indicatorii

- reprezintă manifestări observabile privind comportamentul și abilitățile copiilor.
- sunt specifici fiecărui interval de vârstă și sunt ordonați ierarhic, pentru a putea urmări progresul în atingerea unui anumit reper.

reprezintă anumite modalități prin care copiii pot demonstra evoluții în procesul de dezvoltare, dar trebuie reținut că această listă de indicatori nu este una exhaustivă și că sunt copii care vor demonstra prin modalități unice, individuale, realizări în direcția atingerii RFIDT.

❖ Practicile de sprijin

- reprezintă exemple de strategii/activități de învățare care facilitează dezvoltarea copilului și în care adulții se pot implica sau pe care le pot utiliza atât în cadrul instituțiilor de îngrijire, protecție și educație timpurie, cât și în cadrul familiei, în scopul facilitării dezvoltării globale a fiecărui copil. Acestea sunt exemple de modalități în care adulții pot interacționa cu copiii în scopul stimulării creșterii și dezvoltării lor și al susținerii învățării.

- indică ceea ce facem împreună cu copiii. Pentru că unele aspecte ale învățării și dezvoltării sunt mai intense în anumite stadii ale dezvoltării, numărul indicatorilor și al exemplelor privind practicile de sprijin variază

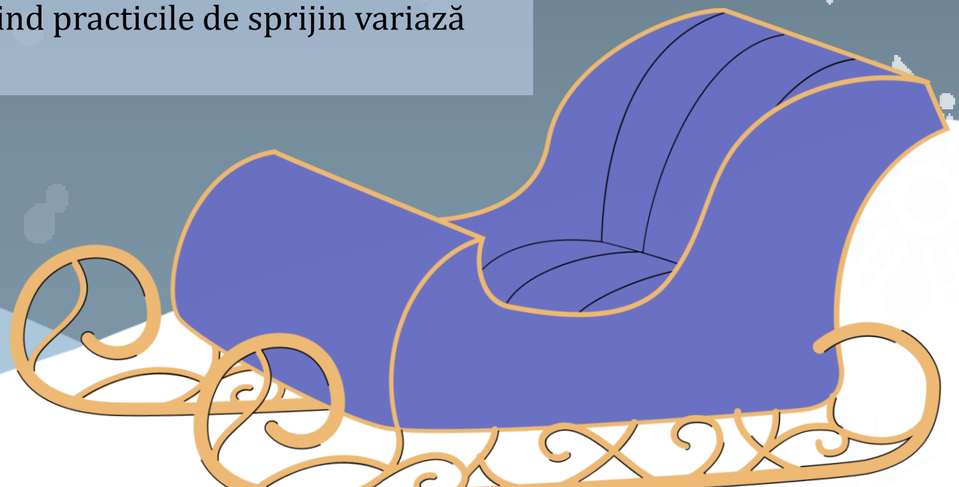

Definirea termenilor utilizați în acest document

❖Abrevierile (P), (E)

- Exemplele de practici debutează, de fiecare dată, cu cele prin care părinții (P) ori alți adulți de referință din cadrul familiei pot stimula dezvoltarea copilului. Acestea se continua cu practicile comune, prin care părinții și profesioniștii (P,E) deopotrivă pot contribui la dezvoltarea plenară a fiecărui copil. Ultimele exemple de practici de sprijin se adresează profesioniștilor din serviciile pentru copilăria timpurie, educatorii fiind cei care contribuie semnificativ la crearea contextelor adecvate de învățare și dezvoltare.

Abrevierea (E) se referă la toți profesioniștii care interacționează cu copilul în serviciile pentru copilăria timpurie.

A.Domeniul

A.1. Subdomeniul

A.1.1. Aspect specific

Reper 1

Perioada de referință în elaborarea RFIDT este întreaga perioadă a copilăriei timpurii: naștere-7 ani.
Diferențele semnificative din cadrul acestei perioade conduc la următoarea grupare pe vârste:

naștere-18 luni	19-36 de luni	37-60 de luni	61-84 de luni
Indicatori	Indicatori	Indicatori	Indicatori
Practici de sprijin	Practici de sprijin	Practici de sprijin	Practici de sprijin

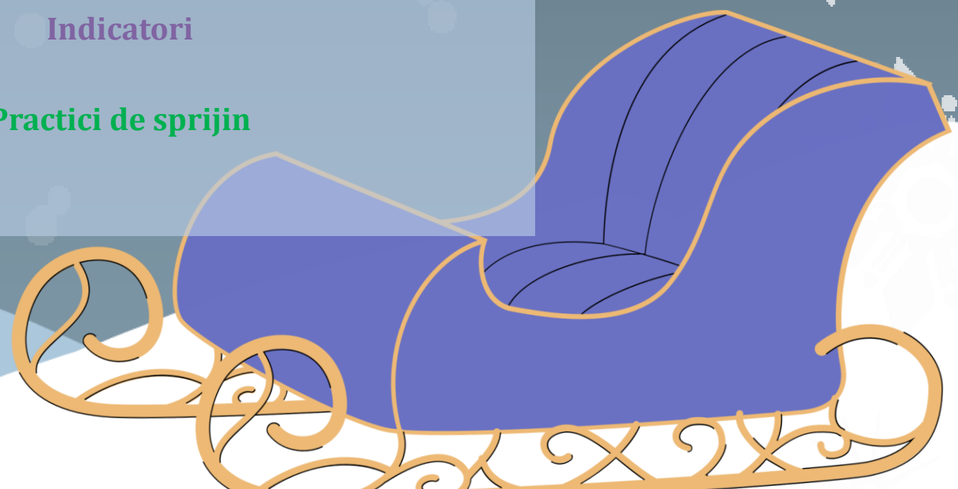

Domeniile de dezvoltare pentru care sunt elaborate RFIDT sunt următoarele:

ADEVERINȚA

A. DEZVOLTAREA FIZICĂ, SĂNĂTATEA ŞI IGIENA PERSONALĂ

– cuprinde o gamă largă de deprinderi și abilități (de la mișcări largi, cum sunt săritura, alergarea, până la mișcări fine de tipul realizării desenelor sau modelarea), dar și coordonarea, dezvoltarea senzorială, alături de cunoștințe și practici referitoare la îngrijire și igienă personală, nutriție, practici de menținere a sănătății și securității personale.

Dezvoltarea fizică

Dezvoltarea motricității grosiere

Capacitatea de coordonare a mușchilor mici ai mâinilor, ai brațelor, ai degetelor și ai feței. Aceste abilități includ: ***prinderea/apucarea ob., folosirea instrumentelor de pictat/scris/modelat, lipirea, tăierea, mototolirea, înșirarea, încheierea/descheierea nasturilor, fermoarelor.***

Dezvoltarea motricității fine

Capacitatea de coordonare a mușchilor mici ai mâinilor, ai brațelor, ai degetelor și ai feței. Aceste abilități includ: ***prinderea/apucarea ob., folosirea instrumentelor de pictat/scris/modelat, lipirea, tăierea, mototolirea, înșirarea, încheierea/descheierea nasturilor, fermoarelor.***

Dezvoltarea senzorio-motorie

Capacitatea copilului de a utiliza simțurile pentru a-și orienta și coordona mișcările: ***auzul, văzul, mirosul, gustul, pipăitul***.

Sănătatea şi igiena personală

Promovarea sănătății și a nutriției

Copilul are nevoie să dobândească abilități de autoservire în timpul mesei, deprinderi de nutriție sănătoasă

Promovarea îngrijirii și igienei personale

Cuprind igiena corporală (baie, igiena dentară, îmbrăcăminte), a somnului, a alimentației, mișcarea în aer liber.

Promovarea practicilor privind securitatea personală

Copilul trebuie să aibă abilitatea de a-și cunoaște schema corporală pentru a se putea delimita de mediul înconjurător, de a-și cunoaște abilitățile motrice, de a anticipa gesturi și mișcări sau de a-și gestiona emoțiile în raport cu propriile dorințe. Este esențială pentru siguranța copilului abilitatea acestuia de a distinge între siguranță, risc sau pericol.

B. DEZVOLTAREA SOCIOEMOȚIONALĂ

– vizează debutul vieții sociale a copilului, capacitatea lui de a stabili și a menține interacțiuni cu adulți și copii.

Dezvoltarea emoțională vizează îndeosebi capacitatea copiilor de a-și percepe și exprima emoțiile, de a înțelege și răspunde emoțiilor celorlalți, precum și dezvoltarea conceptului de sine, crucial pentru acest domeniu. În strânsă corelație cu conceptul de sine se dezvoltă imaginea despre sine a copilului, care influențează decisiv procesul de învățare.

Dezvoltarea socială

- constă în achiziționarea abilităților de relaționare cu alte persoane (adulți și copii). Relațiile cu adulții se referă la capacitatea copilului de a manifesta încredere și a interacționa ușor cu aceștia, de a le recunoaște diferitele roluri și a-i percepe ca persoane care îi orientează, sprijină în ceea ce fac, gândesc, simt.

INTERDEPENDENTE

Dezvoltarea emoțională

- vizează îndeosebi construirea conceptului de sine al copilului prin modul în care se percepe ca ființă unică, reacționează și receptează/interpretează reacțiile/trăirile emoționale ale celorlalți în interacțiunile pe care le stabilește cu aceștia.

- **Dezvoltarea abilităților de interacțiune cu adulții**
- **Dezvoltarea bilităților de interacțiune cu copii de vârstă apropiată**
- **Acceptarea și respectarea diversității**
- **Dezvoltarea comportamentelor prosociale**
- **Dezvoltarea conceptului de sine**
- **Dezvoltarea autocontrolului emoțional**
- **Dezvoltarea expresivității emoționale**

C. CAPACITĂȚI ȘI ATITUDINI DE ÎNVĂȚARE

– se referă la modul în care copilul se implică într-o activitate de învățare, modul în care abordează sarcinile și contextele de învățare, precum și la atitudinea sa în interacțiunea cu mediul și persoanele din jur, în afara deprinderilor și abilităților menționate în cadrul celorlalte domenii de dezvoltare.

Curiozitate și interes

Dorința copilului de investigare a realității din jur, de a o cunoaște mai bine și la interesul său de a afla lucruri noi, de a ști și a dori să învețe cât mai multe despre tot ce-l înconjoară.

Inițiativă

Dorința copilului de investigare a realității din jur, de a o cunoaște mai bine și la interesul său de a afla lucruri noi, de a ști și a dori să învețe cât mai multe despre tot ce-l înconjoară.

Persistență și perseverență

Capacitatea copilului de a-și concentra atenția asupra unei sarcini și de a o duce la bun sfârșit – contribuie la acumularea de progrese în învățare

Creativitate

Capacitatea copilului de a-și extinde singur cunoașterea pe baza cunoștințelor/experiențelor deja acumulate

D. DEZVOLTAREA LIMBAJULUI, A COMUNICĂRII ŞI PREMISELE CITIRII ŞI SCRIERII

– vizează dezvoltarea limbajului (sub aspectele vocabularului, gramaticii, sintaxei, dar și ale înțelegerii semnificației), a comunicării (cuprinzând abilități de ascultare, comunicare orală și scrisă, nonverbală și verbală) și preachizițiile pentru scris-citit și însoțesc dezvoltarea în fiecare dintre celelalte domenii.

Dezvoltarea limbajului și a comunicării

Vizează capacitatea copilului de a asculta și a înțelege semnificația limbajului vorbit, de a vorbi și comunica eficient, dincolo de vârsta acestuia, capacitatea sa de a se exprima corect gramatical și de a-și dezvolta vocabularul. se realizează gradual începând de la naștere

- **Dezvoltarea capacității de ascultare și înțelegere (comunicare receptivă)**
- **Dezvoltarea capacității de vorbire și comunicare (comunicare expresivă)**

Premisele citirii și scrierii

Pune accent pe dezvoltarea interesului pentru cărți și tipărituri și, implicit, pentru citit, pe identificarea, discriminarea sunetelor limbii și realizarea corespondenței dintre simboluri abstracte și sunete, pe dobândirea și interpretarea informațiilor, urmarea instrucțiunilor, orientarea spațio-temporală etc. prin intermediul limbajului scris, pe conștientizarea mesajului vorbit/scris și însușirea deprinderilor de scris în scopul comunicării unui mesaj.

- **Participarea la experiențe cu cartea; cunoașterea și aprecierea cărții**
- **Dezvoltarea capacității de discriminare fonetică; asocierea sunet-literă**
- **Conștientizarea mesajului scris/vorbit**
- **Însușirea deprinderilor de scris; folosirea scrisului pentru transmiterea unui mesaj**

E. DEZVOLTAREA COGNITIVĂ ȘI CUNOAȘTEREA LUMII

– a fost definit în termenii abilității copilului de a înțelege relațiile dintre obiecte, fenomene, evenimente și persoane, dincolo de caracteristicile lor fizice. Domeniul include abilitățile de gândire logică și rezolvare de probleme, cunoștințe matematice elementare ale copilului și cele referitoare la lume și mediul înconjurător.

Dezvoltarea gândirii logice și rezolvarea de probleme

Vizează capacitățile copilului de a analiza și identifica relațiile ce se pot stabili între obiecte, evenimente, persoane, situații. Relația de cauzalitate, gândirea critică și analitică, rezolvarea de situații problematice reprezintă aspecte-cheie ale acestui subdomeniu, ce stau la baza dezvoltării cognitive de mai târziu.

Cunoștințe și deprinderi elementare matematice, cunoașterea și înțelegerea lumii

Cuprinde mai multe tipuri de cunoștințe ce privesc atât lumea numerelor, culorilor, formelor, unităților de măsură, cât și lumea vie și nevie, a Pământului și spațiului. Pe lângă aceste cunoștințe generale, acest subdomeniu cuprinde și multe abilități ce se dezvoltă prin punerea în relație a acestor cunoștințe: grupare, seriere, comparare, ordonare, măsurare, asociere fie a obiectelor, fie a caracteristicilor, fie a ființelor vii sau nevii, fie a fenomenelor, fie a evenimentelor. Toate aceste abilități necesită suport concret (materiale, obiecte, imagini), contexte de învățare cât mai variate

Dezvoltarea gândirii logice și rezolvarea de probleme

Reprezentări matematice elementare (numere, reprezentări numerice, operații, concepte de spațiu, forme geometrice, înțelegerea modelelor, măsurare)

Cunoașterea și înțelegerea lumii (lumea vie, fenomene ale naturii, Pământul, spațiul, metode științifice)

Utilizarea curiozității naturale pentru a descoperi lumea prin intermediul tehnologiei

În perioada de la naștere până la 7 ani, creierul copilului se dezvoltă într-un ritm accelerat, iar experiențele și interacțiunile timpurii sunt esențiale pentru formarea unei baze solide în vederea învățării ulterioare.
Aceste repere includ aspecte precum dezvoltarea abilităților motorii, limbajului, gândirii și relațiilor interpersonale, fiecare dintre ele având un impact semnificativ asupra integrării copilului în mediul social și educativ. Prin urmare, activitățile educaționale trebuie să fie adaptate nevoilor și stadiilor de dezvoltare ale fiecărui copil, stimulându-le curiozitatea și sprijinind formarea unor abilități care să asigure succesul pe termen lung.

RFIDT reflect o anumită perspectivă asupra copilului și asupra dezvoltării lui, care, prin adoptarea ei de către toți cei implicați, va permite îmbunătățirea serviciilor destinate copiilor în perioada timpurie și monitorizarea sistematică a progreselor realizate.
Consolidarea în continuare a reperelor fundamentale, în acord cu cercetările actuale din domeniu și cu nevoile specific ale fiecărui copil, va avea un impact pozitiv asupra formării unor tineri capabili să înfrunte provocările unei lumi în continua schimbare!

IMPORTANT !

Structurarea reperelor pe domenii de dezvoltare are scopul de a surprinde specificul fiecărui domeniu și de a urmări dezvoltarea globală a copilului.

A. DEZVOLTAREA FIZICĂ, SĂNĂTATEA ȘI IGIENA PERSONALĂ

A.1.Subdomeniul: Dezvoltarea fizică

A.1.1. Aspect specific: Motricitate grosieră

Reper 1: Copilul ar trebui să fie capabil să-și coordoneze mușchii mari ai corpului cu un scop al mișcării.

Reper 2: Copilul ar trebui să fie capabil să participe la activități fizice variate.

A.1.2. Aspect specific: Motricitate fină

Reper 3: Copilul ar trebui să fie capabil să utilizeze mâinile și degetele pentru scopuri diferite.

A.1.3. Aspect specific: Dezvoltare senzorio-motorie

Reper 4: Copilul ar trebui să fie capabil să demonstreze utilizarea simțurilor (văzul, auzul, simțul tactil, mirosul etc.) în interacțiunea cu mediul pentru a-și orienta mișcările.

INDICATORI

37-60 LUNI

PRACTICI DE SPRIJIN

A.1.1.R1

20. Urcă și coboară scările alternând picioarele, ținând un obiect într-o mână sau în ambele mâini.

21. Se târăște cu ușurință prin tuneluri, pe sub masă.

22. Se cațără pe echipamente de joacă pentru copii.

23. Aruncă cu ambele mâini o minge mare.

24. Lovește mingea cu piciorul, dând-o înapoi.

25. Sare pe ambele picioare și peste obiecte mici păstrându-și echilibrul.

26. Pedalează corespunzător când merge cu tricicleta/bicicleta.

A.1.1.R1

(P,E) Supravegheați copilul când urcă sau coboară scările. Ajutați-l să conștientizeze alternanța picioarelor și să adapteze ritmul de mers pentru siguranța personală și ușurința respirației.

(P,E) Puneți la dispoziția copilului echipamente de joacă pentru a se juca liber, a exersa diferite tipuri de mers și alergare în jurul lor, a se târî, a se cățăra, a sări.

(P,E) Puneți la dispoziția copilului mingi de diferite mărimi. Implicați-l în jocuri individuale sau de echipă cu mingea, folosind mâna sau piciorul. În colectivitate jucați-vă împreună cu copiii cu mingea, demonstrați-le mișcări noi și îndemnați-i să încerce și ei.

(P,E) Jucați-vă cu copilul imitând animale care sar. Cântați cu el asociind mișcarea cu cântecul. Folosiți dansul pentru a implica întregul corp în mișcare.

(P,E) Valorificați contextele de mișcare în mediul natural spontan, în timpul plimbărilor sau vizitelor tematice, de ex. mers pe bordură, cățărat pe un buștean, sărit peste o băltoacă.

(P,E) Supravegheați copilul atunci când merge cu tricicleta. Arătați copilului cum se pedalează, cum se frânează în siguranță.

INDICATORI ????

Urmărește schema de pe bilețelul extras și completează exemplele de indicatori.
Urmărește citirea în lanț!

Exemplu: A.1.1.R1

A.Domeniul

A.1. Subdomeniul

A.1.1. Aspect specific

Reper 1:

A. DEZVOLTAREA FIZICĂ, SĂNĂTATEA ȘI IGIENA PERSONALĂ

A.2.Subdomeniul: Dezvoltarea sănătății și igienei personale

A.2.1. Aspect specific: Promovarea sănătății și nutriției

Reper 5: Copilul ar trebui să fie capabil să utilizeze o alimentație sănătoasă și variată.

A.2.2. Aspect specific: Promovarea îngrijirii și igienei personale

Reper 6: Copilul ar trebui să fie capabil să demonstreze deprinderi de păstrare a sănătății și igienei personale.

A.2.3. Aspect specific: Promovarea practicilor privind securitatea personală

Reper 7: Copilul ar trebui să fie capabil să demonstreze abilități de autoprotecție față de obiecte și situații periculoase.

Reper 8: Copilul ar trebui să demonstreze conștientizarea și înțelegerea regulilor de securitate personală.

INDICATORI ????

Urmărește schema de pe bilețelul extras și completează exemplele de indicatori.
Urmărește citirea în lanț!

Exemplu: A.2.1.R5

A.Domeniul

A.2. Subdomeniul

A.2.1. Aspect specific

Reper 5:

B. DEZVOLTAREA SOCIOEMOȚIONALĂ

B.1.Subdomeniul: Dezvoltarea socială

B.1.1. Aspect specific: Abilități de interacțiune cu adulții

Reper 1: Copilul ar trebui să fie capabil să manifeste încredere în adulții cunoscuți și să interacționeze cu aceștia.

Reper 2: Copilul ar trebui să fie capabil să ceară ajutorul adultului când are nevoie.

B.1.2. Aspect specific: Abilități de interacțiune cu copii de vârstă apropiată

Reper 3: Copilul ar trebui să fie capabil să interacționeze adecvat cu copii de vârstă apropiată.

B.1.3. Aspect specific: Acceptarea și respectarea diversității

Reper 4: Copilul ar trebui să fie capabil să recunoască, să aprecieze și să respecte asemănările și deosebirile dintre oameni.

B.1.4. Aspect specific: Dezvoltarea comportamentului prosocial

Reper 5: Copilul ar trebui să fie capabil să perceapă regulile și să conștientizeze ulterior efectele acestora.

Reper 6. Copilul ar trebui să fie capabil să își asume responsabilități, să negocieze și să participe la luarea deciziilor.

Reper 7: Copilul ar trebui să fie capabil să manifeste empatie față de celelalte ființe.

INDICATORI ????

Urmărește schema de pe bilețelul extras și completează exemplele de indicatori.
Urmărește citirea în lanț!

Exemplu: B.1.1.R1

B.Domeniul

B.1. Subdomeniul

B.1.1. Aspect specific

Reper 1:

B. DEZVOLTAREA SOCIOEMOȚIONALĂ

B.2.Subdomeniul: Dezvoltarea emoțională

B.2.1. Aspect specific: Dezvoltarea conceptului de sine

Reper 8: Copilul ar trebui să fie capabil să se perceapă în mod pozitiv, ca persoană unică, cu caracteristici specifice.

B.2.2. Aspect specific: Dezvoltarea expresivității emoționale

Reper 9: Copilul ar trebui să fie capabil să recunoască și să exprime adecvat o varietate de emoții.

B.2.3. Aspect specific: Dezvoltarea autocontrolului emoțional

Reper 10: Copilul ar trebui să fie capabil să își regleze trăirile emoționale.

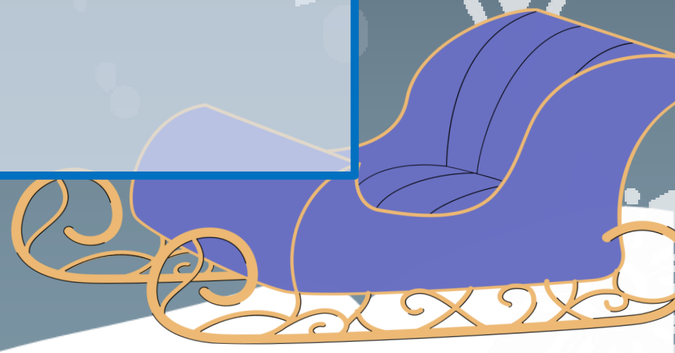

INDICATORI ????

Urmărește schema de pe bilețelul extras și completează exemplele de indicatori.
Urmărește citirea în lanț!

Exemplu: B.2.1.R8

B.Domeniul

B.2. Subdomeniul

B.2.1. Aspect specific

Reper 8:

C. CAPACITĂȚI ȘI ATITUDINI DE ÎNVĂȚARE

C.1.Subdomeniul: Curiozitate și interes

Reper 1: Copilul ar trebui să fie capabil să manifeste curiozitate și interes să experimenteze și să învețe lucruri noi.

C.2.Subdomeniul: Inițiativă

Reper 2: Copilul ar trebui să fie capabil să aibă inițiativă în interacțiuni, jocuri și activități.

C.3.Subdomeniul: Persistență și perseverență

Reper 3: Copilul ar trebui să fie capabil să continue realizarea sarcinii, chiar dacă întâmpină dificultăți.

C.4.Subdomeniul: Creativitate

Reper 4: Copilul ar trebui să fie capabil să manifeste creativitate în activitățile zilnice.

INDICATORI ????

Urmărește schema de pe bilețelul extras și completează exemplele de indicatori.
Urmărește citirea în lanț!

Exemplu: C.1.R1

C.Domeniul

C.1. Subdomeniul

Reper 1:

D. DEZVOLTAREA LIMBAJULUI, A COMUNICĂRII ȘI PREMISELE CITIRII ȘI SCRIERII

D.1. Subdomeniul: Dezvoltarea limbajului și a comunicării

D.1.1. Aspect specific: Dezvoltarea capacității de ascultare și înțelegere (comunicare receptivă)

Reper 1: Copilul ar trebui să fie capabil să asculte în scopul înțelegerii limbajului.
Reper 2: Copilul ar trebui să fie capabil să înțeleagă semnificația limbajului vorbit.

D.1.2. Aspect specific: Dezvoltarea capacității de vorbire și comunicare (comunicare expresivă)

Reper 3: Copilul ar trebui să fie capabil să comunice eficient.
Reper 4: Copilul ar trebui să fie capabil să demonstreze capacitatea de a se exprima corect gramatical.
Reper 5: Copilul ar trebui să fie capabil să-și extindă progresiv vocabularul.

INDICATORI ????

Urmărește schema de pe bilețelul extras și completează exemplele de indicatori.
Urmărește citirea în lanț!

Exemplu: D.1.1.R1

D.Domeniul

D.1. Subdomeniul

D.1.1. Aspect specific

Reper 1:

D. DEZVOLTAREA LIMBAJULUI, A COMUNICĂRII ȘI PREMISELE CITIRII ȘI SCRIERII

D.2. Subdomeniul: Premisele citirii și scrierii

D.2.1. Aspect specific: Participarea la experiențe cu cartea; cunoașterea și aprecierea cărții

Reper 6: Copilul ar trebui să manifeste interes pentru carte și tipărituri.

Reper 7: Copilul ar trebui să fie interesat de citit.

D.2.2. Aspect specific: Dezvoltarea capacității de discriminare fonetică; asocierea sunet-literă

Reper 8: Copilul ar trebui să fie capabil să identifice diferite sunete ale limbii.

Reper 9: Copilul ar trebui să fie capabil să pună în corespondență simboluri abstracte cu sunete.

D.2.3. Aspect specific: Conștientizarea mesajului scris/vorbit

Reper 10: Copilul ar trebui să fie capabil să aprecieze și să folosească limbajul scris și tipăritura în fiecare zi

Reper 11: Copilul ar trebui să fie capabil să folosească mesajele scrise/vorbite pentru scopuri variate.

D.2.4. Aspect specific: Însușirea deprinderilor de scris; folosirea scrisului pentru transmiterea unui mesaj

Reper 12: Copilul ar trebui să fie capabil să utilizeze diferite modalități de comunicare grafică

INDICATORI ????

Urmărește schema de pe bilețelul extras și completează exemplele de indicatori.
Urmărește citirea în lanț!

Exemplu: D.2.1.R6

D.Domeniul

D.2. Subdomeniul

D.2.1. Aspect specific

Reper 6:

E. DEZVOLTAREA COGNITIVĂ ȘI CUNOAȘTEREA LUMII

E.1.Subdomeniul: Dezvoltarea gândirii logice și rezolvarea de probleme

E.1.1.Aspect specific: Capacitatea de a analiza și stabili relațiile dintre obiecte, evenimente, persoane, situații

Reper 1: Copilul ar trebui să fie capabil să demonstreze conștientizarea relației cauză-efect.
Reper 2: Copilul ar trebui să fie capabil să observe și să compare obiecte, experiențe, acțiuni, evenimente.
Reper 3: Copilul ar trebui să fie capabil să utilizeze experiențele trecute pentru a construi noi experiențe.
Reper 4: Copilul ar trebui să fie capabil să găsească multiple răspunsuri/soluții la întrebări, situații, probleme și provocări.

INDICATORI ????

Urmărește schema de pe bilețelul extras și completează exemplele de indicatori.
Urmărește citirea în lanț!

Exemplu: E.1.1.R1

E.Domeniul

E.1.1 Subdomeniul

E.1.1. Aspect specific

Reper 1:

E. DEZVOLTAREA COGNITIVĂ ȘI CUNOAȘTEREA LUMII

E.2.Subdomeniul: Cunoștințe și deprinderi matematice elementare, cunoașterea și înțelegerea lumii

E.2.1.Aspect specific: Reprezentări matematice elementare (numere, reprezentări numerice, operații, concepte de spațiu, forme geometrice, înțelegerea modelelor, măsurare)

Reper 5: Copilul ar trebui să fie capabil să demonstreze cunoașterea numerelor și a numerației.

Reper 6: Copilul ar trebui să fie capabil să demonstreze cunoștințe și abilități de operare cu mărimi, forme, greutăți, înălțimi, lungimi, volume, timp, bani.

Reper 7: Copilul ar trebui să fie capabil să identifice și să numească forme ale obiectelor.

Reper 8: Copilul ar trebui să fie capabil să realizeze operații de seriere, grupare, clasificare, măsurare a obiectelor.

E.2.2.Aspect specific: Cunoașterea și înțelegerea lumii (lumea vie, Pământul, spațiul, metode științifice)

Reper 9: Copilul ar trebui să dobândească informații despre mediul înconjurător și lumea vie prin observare, manipulare de obiecte și investigarea mediului.

Reper 10: Copilul ar trebui să fie capabil să folosească instrumente și metode specifice pentru investigarea mediului.

Reper 11: Copilul ar trebui să fie capabil să observe și să descrie caracteristici ale lumii vii.

Reper 12: Copilul ar trebui să fie capabil să observe și să descrie caracteristici ale Pământului și spațiului.

Reper 13: Copilul ar trebui să fie capabil să descopere omul ca parte a lumii vii și ființă social.

Reper 14: Copilul ar trebui să fie capabil să identifice modalități prin care să protejeze mediu

INDICATORI ????

Urmărește schema de pe bilețelul extras și completează exemplele de indicatori.
Urmărește citirea în lanț!

Exemplu: E.2.1.R5

E.Domeniul

E.2. Subdomeniul

E.2.1. Aspect specific

Reper 5:

APLICAȚIE 1

Descoperă mesajul ascuns în bulgarele de zăpadă, ajutându-te de instrumentele puse la dispoziție.

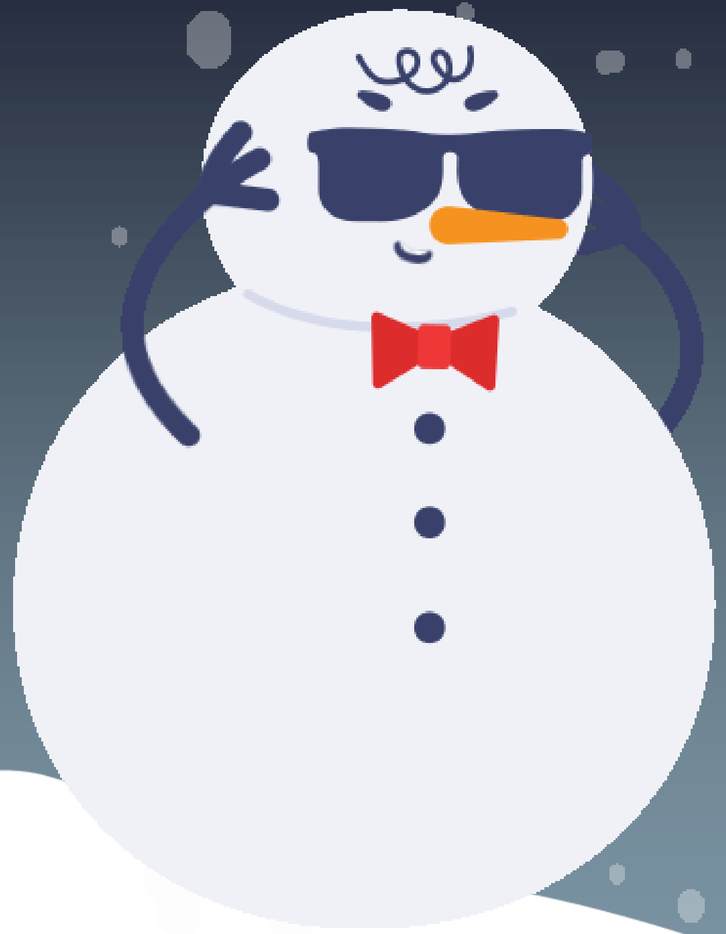

APLICAȚIE 2

Pornind de la tema
”Iarna, anotimpul alb și al bucuriei”
propuneți exemple concrete de activități de învățare și corelați indicatorii, reperele, aspectele specifice și subdomeniile cărora se subordonează cu specificul activităților.
(vezi exemplul)

Bibliografie :

1. **Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani -** Anexă la Ordinul de ministru nr.4628/07.06.2024, Ministerul Educației, 2024;
2. Botiș, A., L. Mihalca (2007), **Despre dezvoltarea abilităților emoționale șiυ sociale ale copiilor, fete și băieți, cu vârsta până în 7 ani – Ghid pentru cadrele didactice din învățământul preșcolar.** București, UNICEF, Centrul Parteneriat pentru
3. Evans, J. L., Myers, R.G. and Ilfeld, E. M. (2000), **Early Childhood Counts.** Washington D.C.: World Bank Institute;
4. Kagan, S.L. et alii (2005), **Early Learning and Development Benchmarks:υ A Guide to Young Children's Learning and Development. Washington US Department of Education;**
5. Miclea, M. (2006) **Reforma educației timpurii – Raport de sinteză (manuscris);**
6. Păun E., Potolea D. (2002**), Pedagogie – fundamentări teoretice și demersuriυ aplicative,** Iași, Editura Polirom;